

VERKIEZINGSPROGRAMMA GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 19 MAART 2014

INLEIDING

Groene politiek in een tijd van crisis

Onzekerheid

De komende gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats in een tijd van crisis. Bij veel mensen bestaat grote onzekerheid over de toekomst. Geen wonder: de financieel-economische crisis heeft geleid tot een economische recessie, sluiting van bedrijven en groeiende werkloosheid. Mensen zijn bezorgd over hun baan, hun inkomen, de stijgende woonlasten, de steeds duurdere zorg en de kansen voor hun kinderen. Onzeker over hun bestaan. Naast deze sociale crisis zijn er de andere crises: de klimaatcrisis, de grondstoffen- en energiecrisis. Ze lijken abstract, maar iedereen heeft er concreet mee te maken. Of het nu gaat om stijgende olie- en voedselprijzen of gezondheidsrisico's als gevolg van gesjoemel rond voedselproductie of schone lucht. De verschillende crises laten zien dat het anders moet! GroenLinks biedt daarom duurzame oplossingen voor iedereen. Nu is het moment om een andere weg in te slaan: naar een groenere, duurzamere en socialere gemeente.

Gemeente eerste overheid

Als gevolg van de financiële crisis, bezuinigt de overheid de komende jaren ook veel op de lokale overheid. Gemeenten krijgen minder geld van het Rijk en worden tegelijk geconfronteerd met hogere kosten. Ze krijgen meer taken, vooral in het sociale domein: nieuwe taken op het terrein van arbeidsparticipatie en (jeugd)zorg. De gemeente moet in 2015 daarnaast de Eerste Overheid worden: niet langer het Rijk, maar de gemeente wordt verantwoordelijk voor de aanpak van concrete problemen, want ze staat dicht bij de burger.

GroenLinks kiest voor innovatie en inwoners initiatief

De huidige economische, sociale en politieke situatie in Nederland, bepaalt ook de keuzes die GroenLinks de komende jaren lokaal moet maken. We laten ons daarbij leiden door onze kernwaarden: duurzaamheid, kansen eerlijk delen, en een open vrijheidslievende houding met een voorkeur voor diversiteit. GroenLinks staat voor een beter milieu en wil mensen in de positie brengen om hun leven in eigen hand te nemen: concrete stappen zijn daarvoor nodig. We knokken voor wat kwetsbaar is!

GroenLinks ziet kansen

De economische recessie, de demografische veranderingen (vergrijzing, ontgroening, krimp) en de ernst van de milieuproblematiek dwingen de overheid tot innovatie en initiatief. Tegelijk zien we in de samenleving veel ondernemende creativiteit en innovatiekracht. Er zijn overal in Nederland al vele groene ondernemers, lokale energiecoöperaties, nieuwe buurtzorgorganisaties en vele andere plaatselijke 'doe-het-zelvers'. Daarin zit een enorm potentieel om werkelijke antwoorden te vinden voor de uitdagingen waarvoor we staan. GroenLinks heeft een groot vertrouwen in deze 'krachten van onderop'. We geloven in mensen die zelf het initiatief nemen en we willen hen hier de ruimte voor geven. Daarbij hoort een gemeente die initieert, faciliteert, meewerkt aan de oplossing van problemen van mensen en zelfredzaamheid stimuleert. Een lokale overheid die er écht is als het nodig is en die mensen nooit laat vallen.

TWAALF PUNTEN VOOR 2014-2018

Werk	waarom
1. 100 banenplan en (behoud van) werkgelegenheid	<p>Ruimte maken voor minimaal 100 arbeidsplaatsen via sociaal aanbesteden (Traverse, stationsomgeving e.a.) om sociale uitsluiting te voorkomen. Waardering voor vrijwilligerswerk.</p> <p>Investerings in duurzame energie, isolatie (o.a. corporaties en Provincie Gelderland) en renovatie worden benut op werkzoekenden op te leiden en banen te bieden. Kleine bedrijven spelen een belangrijke rol binnen de (lokale) economie. Beter dan grote bedrijven is het kleinbedrijf in staat de menselijke maat voorop te stellen. Door hun schaal en aard bevinden zij zich midden in de samenleving, tussen de mensen. Ze zorgen voor bedrijvigheid in de buurten, voor werkgelegenheid in dorpen en voor de leefbaarheid van het platteland. Juist in de gemeente Rheden, waar sprake is van een krimpende bevolking, moet voorkomen worden dat er (nog meer) voorzieningen en winkels uit de kleinere kernen verdwijnen.</p> <p>De gemeente zorgt dat ook kleinere bedrijven kunnen meedingen naar de opdracht bij aanbestedingen, door bijvoorbeeld niet te hoge omzeteisen te stellen bij aanbestedingen.</p> <p>De gemeente dient een actieve rol te vervullen bij hulp en begeleiding van startende ondernemers.</p> <p>Het is belangrijk dat er een gevarieerd winkelbestand blijft, met voldoende afwisseling en ruimte voor de kleinere lokale winkels. Er komen eisen voor de inrichting van winkelcentra die voorkomen dat kleine ondernemers door winkelketens worden weggedrukt.</p> <p>Het aantal Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP-ers) groeit de laatste jaren enorm. Een gedeelte van deze groep wordt door de crisis zwaar getroffen en valt soms net buiten bepaalde</p>

	<p>regelingen. De gemeente moet bij bijvoorbeeld de WWB en kwijtschelding gemeentelijke belastingen ook aandacht hebben voor deze specifieke groep. Door de crisis zijn ook veel kleine (startende) ondernemingen in de problemen gekomen. Deze groep moet waar mogelijk vrijstelling krijgen van gemeentelijke belastingen. Daarnaast draagt de Gemeente bij aan het toegankelijk maken van Publieke Voorzieningen, zoals buurthuizen, voor werkplekken voor ZZP'ers. De mogelijkheid wordt onderzocht om samen met private investeerders te investeren in een 'bedrijfsverzamelgebouw', voor kleine ondernemers</p>
<p>2. Lokaal bedrijfsleven en energiebesparing</p>	<p>Inmiddels is er een traditie in de gemeente Rheden om samen met het lokale bedrijfsleven en particulieren energiereductie projecten uit te voeren. Dit kan nog meer en beter worden ingezet. Lokale initiatieven worden gestimuleerd en ondersteund.</p>
<p>3. Groene werkgelegenheid</p>	<p>Doordat afgelopen jaren steeds is geïnvesteerd in bossen, parken en landgoederen groeit de werkgelegenheid in het beheer van al deze groene elementen. Bovendien kan het principe "circulaire economie" meer dan nu werkgelegenheid in de regio geven. Ook biedt het onderhoud van het landschap biomaterialen voor energie en producten. Het samenwerkingsverband De Groene Vallei (ondernemers, scholen, landgoederen en gemeente) is hiervoor een goed instrument.</p>
<p>Inwoners en participatie</p>	
<p>4. Samen met de inwoners</p>	<p>Inwoners doen het zelf en kunnen hierbij rekenen op steun van de gemeente. Groenlinks bedankt al die groepen en (individuele) inwoners die de afgelopen jaren een vitale bijdrage hebben geleverd aan de opbouw en in stand houding van de samenleving. Zij, de tientallen belangengroepen, de werkgroepen, commissies, besturen en actiegroepen, vormen voor onze partij de stem van de samenleving en de groepen waarmee we graag samenwerken</p> <p>Groenlinks heeft zich de afgelopen periode ingezet om deze initiatieven te voorzien van gemeentelijke aandacht en beleid. De inwoners zijn de afgelopen jaren nadrukkelijker betrokken geraakt – vaak op eigen initiatief- bij het verbeteren van de samenleving. Veel inwoners maken met elkaar plannen om hun dorp, buurt of wijk, hun energievoorziening, hun sport, de zorg voor henzelf en anderen, de kwaliteit van woonomgeving e.d. te verbeteren.</p> <p>Groenlinks steunt hen hierin door in de raad ruimte te vragen voor deze vormen van participatie</p> <p>GroenLinks wil belemmeringen opheffen die het uitvoeren van initiatieven in de weg staan; regels, verordeningen, slechte/</p>

	<p>matige dienstverlening en (soms) de onwil om ruimte te maken voor inwonersinitiatieven. We willen dat het gemeentelijk apparaat openstaat voor inwoners, voor hun kennis, hun behoeften en hun eigen mogelijkheden. De gemeente vult aan, biedt ruimte (ook letterlijk) en stelt faciliteiten ter beschikking. Door haar integrale visie kan de gemeente (lees medewerkers) groepen en personen bijeenbrengen en voorzien van een goede start. Ook kan de gemeente in de loop van het proces een rol spelen.</p> <p>Niet voor alles en iedereen kunnen de initiatieven van inwoners oplossingen bieden. Sterker nog, de overheid heeft een belangrijke taak waar het gaat om het opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. In onze sociale visie staat de lokale overheid pal voor educatie, zorg en werk voor zwakkeren in de samenleving met het oog deze zwakke posities te verbeteren. Overheidsaandacht is daarom primair van tijdelijke aard en richt zich op het weer zelfstandig (doen) functioneren.</p> <p>Kunst, cultuur en sportbedrijf</p> <p>Kunst, cultuur en sportbeoefening zijn de parels in onze samenleving. Samen met inwoners willen we participeren in het toegankelijk en betaalbaar houden van het maken en genieten van kunst, cultuur en sportbeoefening.</p>
Zorg	
5. Geen cijfers, maar mensen!	<p>Zorg moet dicht bij huis zijn, goed bereikbaar en drempelloos. Geen regels, maar maatwerk voor iedere persoon die hulp nodig heeft.</p> <p><i>Het Rijk draagt veel taken over aan de gemeente. Zorg (huishoudelijke zorg), WMO, AWBZ, Jeugdzorg, Passend onderwijs en participatie (van werkzoekenden en arbeidsgehandicapten), worden in de komende periode uitgevoerd door de gemeenten. Ook de scheiding van wonen en zorg is een belangrijke ontwikkeling. GroenLinks kiest voor een integrale, lokale benadering en dienstverlening.</i></p> <p>De heersende opvatting is dat de verzorgingsstaat in zijn huidige vorm door de toenemende vraag en kosten niet meer is te betalen. Ook is er de wens om zorg en ondersteuning efficiënter en dichtbij inwonersburgers te organiseren, op maat, in de wijk of buurt, en integraal. Of de gemeente dat ook kan waarmaken met minder geld, is nog maar de vraag.</p> <p>Veel van de voorgenomen wijzigingen in wet- en regelgeving of maatregelen zijn nog niet door de 1e Kamer geloodst of moeten</p>

	<p>nog worden uitgewerkt. Ook is nog onduidelijk welk budget naar de gemeente toe komt, hoe hoog de forse bezuinigingen precies zijn voor Rheden en met welke bedrag zij gecompenseerd zal worden om de nieuwe opgaven in het verbrede sociale domein uit te kunnen voeren.</p> <p>Maar dat er door Rijksbeleid en een stapeling van maatregelen en bezuinigingen in het brede sociale maatschappelijke domein grote veranderingen zullen plaatsvinden, dat is zeker.</p> <p>Bij de overheveling van taken naar de gemeenten gaat het om Jeugdzorg, de Awbz, passend onderwijs, begeleiding en Persoonlijke verzorging en de nieuwe Participatiewet, gerelateerd aan de verschuiving in doelgroep van de WSW en Wajong.</p> <p>De gevolgen en effecten van deze wetswijzigingen en maatregelen treffen dus een grote groep kwetsbare jonge en oude mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben.</p> <p>Samenwerking met andere gemeenten wordt daarbij gestimuleerd omdat voor de lokale uitvoering van m.n. de jeugdzorg, Awbz en Participatiewet een bepaalde schaalgrootte noodzakelijk is. Jeugdzorg in de buurt, het dorp zoals het Dushi huis in Ellecom. Betrokkenheid en zorgzaamheid van inwoners maken deze vorm van jeugdzorg tot een voorbeeld.</p> <p>Om lokaal voldoende grip op de verplichte zorgtaken en de wijze van uitvoering te houden, is ons uitgangspunt voor Rheden: Regionaal wat kan, lokaal wat moet en waar we zelf verantwoordelijk voor zijn en willen blijven!</p>
<p>6. Zorg (zame) samenleving</p>	<p>Samenleven betekent ook voor elkaar zorg dragen waar dat kan en nodig is. Kwaliteit van samenleven wordt groter indien men elkaar kent en herkent. Een gemeente die kansen biedt, ontwikkelingen mogelijk maakt, burgerinitiatieven stimuleert, vooruitgang boekt door lef, creativiteit en innovatie, die regisseert, faciliteert en die ondersteunt. Een gemeente die aandacht heeft voor de volksgezondheid en de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen, vanuit de onderkenning dat gezondheid een basisvoorwaarde is voor zelfredzaamheid. Een gemeente die, waar nodig, goed zorgt voor haar inwoners die het zelf niet redden.</p> <p>Een gemeente die daarvoor een goed vangnet biedt, zonder gaten!</p>
<p>7. Oog voor de menselijke maat!</p>	<p>Wij willen de voordelen van het PGB (persoonsgebonden budget) – inkoop van diensten b.v. via dienstencheques- behouden. De drie decentralisaties worden verbonden met de mogelijkheden van de lokale economie; mensen moeten aan het werk kunnen en</p>

	blijven, de participatiewetgeving biedt hiervoor mogelijkheden, ondernemers beiden kansen. Uitgangspunten voor de sociale visie zijn: regie bij de eerste lijn, niemand in de steek laten, een goede ombudsfunctie en sterke klantenraad, wederkerigheid en
Schone energie en onze schoonheid (flora en fauna)	
8. Stop Schaliegas (en kolen)	Geen proefboringen in Rheden en inzet op terugdringen van gebruik van fossiele brandstoffen.
9. Zon, zon, zon en wind.	Zelf voorzien in het grootst mogelijk deel van energie is een doel op zich, onafhankelijk van internationals, rare staten, behoud en verbeteren leefwereld voor kinderen en zeggenschap.
10. Onze natuurlijke rijkdom: Biomassa! En Fauna	<p>Deze biomassa is, zo blijkt uit onderzoek, geschikt voor grotere voorzieningen (zwembaden) of enkele honderden huishoudens. Het landschap wordt en mooier door en de diversiteit neemt toe. Met het oogsten van biomassa is ook werkgelegenheid te winnen.</p> <p>Er wonen ook veel dieren in onze gemeente. Dierenwelzijn is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van eigenaren, ook voor de dieren 'in het wild'. GroenLinks wil stimuleren dat boeren een biologische veeteelt met diervriendelijkheid voorop, voeren. Wildschade wordt diervriendelijk voorkomen of opgelost. De gemeente heeft een zorgplicht voor hulpbehoevende dieren, de dierenambulance en andere middelen worden hiervoor ingezet. GroenLinks wil lokale initiatieven, zoals egelopvang, bijenhouders, zich inzetten voor beschermde dieren (uilen, dassen) steunen. Het verlenen van vergunningen voor optredens met (getemde) dieren voor vermaak, wordt beëindigd. Natuurontwikkeling en openbaar groen worden afgestemd op de bescherming van dieren. Het gemeentelijk restaurant gaat het goede voorbeeld geven door het serveren van biologisch of scharrelvoedsel. Kinderboerderijen e.d. leggen de nadruk op educatieve taken.</p>
Sociaal, tolerant en respect voor diversiteit	
11. Iedereen doet ertoe!	We gaan voor een sociale en tolerante gemeente waarin iedereen kansen krijgt: discriminatie wordt bestreden, pesten wordt aangepakt en we voeren een homo-, allochtoon- en vrouwvriendelijk beleid.
12. "Uitrukmentaliteit" en bijpassende bestuursstijl	<p>Mensen die hulp nodig hebben ondervinden bij de gemeente een "uitrukmentaliteit". Snel helpen, geen lange procedures, gericht op het oplossen van het probleem.</p> <p>Rheden zal als Gemeente de komende periode te maken krijgen met grote veranderingen. Naast het implementeren van de door het Rijk gewenste decentralisatie van taken (zorg,</p>

	<p>arbeidsbemiddeling, inkomensondersteuning), is ook de bestuurlijke schaalvergroting een thema. Deze ontwikkelingen vragen om nieuwe antwoorden op bestaande vragen.</p> <p>Bestuurlijke schaalvergroting (door middel van samenwerkingsverbanden met andere gemeenten en instanties) mag niet ten koste gaan van de democratische legitimering. Dat betekent dat in gevallen dat samenwerkingsovereenkomsten worden gesloten de overeenkomsten zo worden ingericht dat het voor de Gemeente Rheden altijd mogelijk blijft om specifieke wensen voor de bevolking te kunnen honoreren. Samenwerking om efficiënt en effectief met de beschikbare middelen om te kunnen gaan is een goed uitgangspunt. Samenwerking in grotere verbanden met als gevolg verlies aan bestuurlijke autonomie en vermindering van de mogelijkheid van maatwerk leidt tot een grotere afstand tot de burger en dientengevolge tot toenemende vervreemding.</p> <p>De Gemeente, als de voor de burger meest zichtbare bestuurslaag, moet in de positie blijven om voor de burger de rol te vervullen die van haar wordt verwacht.</p> <p>De Gemeente stelt vertrouwen in haar inwoners. Het hebben van vertrouwen betekent: minder regels en verordeningen. Een kaderregeling kan voor de meeste onderwerpen volstaan. De gemeente richt zich minder op de regelgevende taak, maar meer op het versterken van de interactie van bewoners binnen wijken, faciliteert dat met expertise en middelen, en betreft de inwoners expliciet bij het nemen van besluiten. Om dit proces in gang te zetten, wordt de regeldruk verminderd voor de onderwerpen waarop de Gemeente als overheid bevoegd is.</p> <p>Een verminderde regeldruk heeft als bijkomend voordeel dat het beroep op . de beroep en bezwaar cie., de ombudscommissie, insprekers kan afnemen.</p>
--	--

WAT HEEFT GROENLINKS DE AFGELOPEN PERIODE BEREIKT?

In 2007 is GroenLinks Rheden toegetreden tot de coalitie met twee raadszetels. De kiezers hebben in 2010 de behaalde resultaten beloofd met een derde raadszetel. In 2010 is GroenLinks wederom deel gaan uitmaken van de coalitie. In beide periodes heeft GroenLinks Harriët Tiemens als wethouder geleverd, met onder andere openbare ruimte, natuur, kunst en cultuur en milieu/duurzaamheid in haar portefeuille. Voor GroenLinks belangrijke themas. In de afgelopen jaren heeft GroenLinks daar aansprekende resultaten mee bereikt. GroenLinks Rheden wil de behaalde resultaten vasthouden en verder uitbouwen, vooral op de terreinen werk, zorg en schone energie!

We kijken even terug naar de belangrijkste resultaten van de afgelopen periode:

GROEN

- *Bepantingsprojecten ter verfraaiing van het landschap met bijvoorbeeld singels en heggen.*
- *Verdere realisatie van de Havikerpoort met de faunapassage en het rivierklimaatpark.*
- *Instandhouding en verduurzaming van landgoederen in de gemeente Rheden (Gelders Arcadia, opknappen Beekhuizen, Heuven, Rhederoord).*
- *Groen in de straat: Betrekken van inwoners bij het inrichten van de eigen buurt en het honoreren van eigen initiatieven, zoals vele groenadoptie projecten, het inrichten van speeltuintjes en inrichting van straten.*
- *Aanleg van natuurspeelplaatsen voor kinderen in Velp en Dieren.*
- *Oprichting Veluwe Collectief: "We gaan het zelf doen op de Veluwe", een samenwerking van ondernemers, bewoners, maatschappelijke organisaties en lokale overheden die zich willen inzetten voor een duurzame ontwikkeling van hun gebied. Doel is om projecten te steunen die de werkgelegenheid, het welbevinden, het landschap en de natuur versterken.*
- *Aanleggen van 4 nieuwe wandelroutes, in Spankeren, Laag-Soeren en 2 in Velp.*

WERKGELEGENHEID

- *Toepassen van sociaal aanbesteden; bij alle werken die door/namens de gemeente worden aanbesteed geldt dat 5% van de aanneemsom besteed moet worden aan werk voor werkzoekende inwoners*

KUNST & CULTUUR

- *Kunst en Cultuur in de gemeente voorbereiden op de toekomst via fusie van de drie Rhedense instellingen voor Kunst en Cultuur.*
- *Behoud en versteviging van culturele voorzieningen, zoals bibliotheekvoorzieningen, het RIQQ en podia, zoals Theothorne en de geplande podiumvoorziening in de nieuwbouw van Atelier Velp.*
- *Behoud, herstel en beveiliging van bronzen beelden in de openbare ruimte.*

KLIMAAT EN ENERGIE (2040 RHEDEN CO2 NEUTRAAL)

- *Actief werken aan energiereductie waardoor inmiddels 10 % van onze huishoudens maatregelen hebben getroffen. 1000 van de ongeveer 10.000 bestaande koopwoningen in onze gemeente zijn inmiddels voorzien van isolatie, of een energiezuinig warmtesysteem of een zonne installaties. Dit beleid is samen met lokale ondernemers uitgevoerd en heeft veel werkgelegenheid gegeven.*
- *750 zonnepanelen op gemeentelijke daken in 2013. Daarmee is meer dan 1/3 van de daarvoor geschikte gemeentelijke daken voorzien van zonnepanelen.*
- *Een Groen Gas vulpunt in de gemeente, groengas- en elektrische bedrijfsauto's*
- *Stimuleren van de deelauto. Dit heeft inmiddels geleid tot in totaal 8 deelauto's. 4 deelauto's (3 in Dieren en 1 in Velp) van de organisatie Mywheels. Mede hierdoor zijn 4 inwoners ook enthousiast geworden en bieden langs dezelfde weg hun eigen auto voor deelgebruik aan (2 in Velp, 1 in Rheden en 1 in Dieren)*
- *50% van de openbare verlichting is vervangen door energiezuinige LED verlichting, met als primeur de grootschalige invoering van openbare verlichting langs fietspaden die alleen aan gaat er fietsers rijden. Resultaat: 70% lagere energierekening, 96% lagere onderhoudskosten en 285.000 kg minder CO2 uitstoot.*
- *Het instellen van een investeringsfonds van waaruit aan verenigingen en instellingen tegen een lage rente leningen kunnen worden verstrekt voor duurzame investeringen.*
- *Hoger scheidingspercentage van afval, minder restafval en daarmee minder afval dat verbrand wordt én een lagere afvalstoffenheffing.*